

Med middelveien som akkommodasjonsprinsipp: Den kinesisk-protestantiske kirkeleder Ding Guangxun's kontekstuelle teologi

THOR STRANDENÆS

Den kinesiske teologen Jieren Li har skrevet en avhandling om den mest innflytelsesrike protestantiske teologen i Folkerepublikken Kina i det 20. århundre, biskop Ding Guangxun.¹ Ding Guangxun er i Vesten best kjent som K. H. Ting. Dette henger sammen med at skrivemåtene er basert på ulike systemer for romanisering. (Det normale i dag er å bruke pinyin-systemet, som innebærer at Ding Guangxun er mest korrekt.) Biskop Ding ble født inn i en kristen familie i Shanghai i 1915 og har hele sitt liv båret preg av sin anglikanske oppfostring, både med hensyn til teologisk profil og som kirkeleder. Nylig feiret han sin 94 års dag, men har de siste år slitt med helseproblemer slik at han ikke lenger er i stand til å delta aktivt i det kinesiske kirkeliv eller motta offisielle besøk. Ding Guangxun ble ordinert til biskop i Shanghai i 1955 og overtok lederskapet i den (offisielle) kinesiske protestantiske kirke etter Wu Yaozong (Y. T. Wu) i perioden etter Mao

Zedong's død. Denne kirken – organisert som et fellesskap av registrerte menigheter under China Christian Council (CCC) – var, og er fortsatt – en av de fem religionene som Folkerepublikken har anerkjent.² Biskop Ding gikk formelt av som kirkeleder for CCC i 1997, i en alder av 82 år men hans uformelle innflytelse på kirken og dens teologi fortsatte i lang tid etter dette.

Li's avhandling er historisk-tematisk anlagt og består av fire hoveddeler. Hans hovedfokus er biskop Ding's utvikling som kontekstuell teolog og hva som har vært kjennetegnende for hans kontekstuelle teologi. Li påviser at biskop Ding i sitt forfatterskap ikke utviklet en helhetlig, systematisk teologi. Snarere ble hans teologi utviklet mer pragmatisk, som et svar på de behov han fant for teologisk refleksjon i den kirke og det samfunn han selv tilhørte. Som det fremgår av tittelen på avhandlingen, er Li's anliggende å vise hvordan Ding's teologi ble til i krysningpunktet mellom hans forankring i Kristus-troen og hans sosialistiske engasjement. Han ønsket å finne en middelvei for kirken å følge – en *Via Media* – og som, ifølge Li, ble programmet for hans forfatterskap. Da så Ding sent i sitt liv forstod at utviklingen av den kinesiske kirkes samfunnsengasjement ikke ble så bevisst og dynamisk som han hadde ønsket, slo han til lyd for det han kalte "theological reconstruction". Ding mente at det sterke fokus på den forensiske forståelse av rettferdiggjørelse ved tro, som var toneangivende i hans kirke, var blitt en hindring for kirken i å forholde seg aktivt til rekonstruksjonen av selve samfunnet. For å rydde hindringene av veien anbefalte han derfor kirken å ta et oppgjør med sin teologi og i stedet anta prinsippet om rettferdiggjørelse av kjærlighet. Uten at troen viste seg i gjerninger og bar frukter som kunne fremme samfunnsbyggingen, ville den – ifølge Ding – svikte sitt ansvar. Li påviser også at biskop Ding i andre henseender stod for en *Via Media* i sin teologi. Det dreier seg om forholdet mellom kristendom og kultur/samfunn. Her valgte han akkommodasjonslinjen – midt mellom akkulturasjon og inkulturasjon. Så vel teologisk og politisk som kulturelt valgte biskop Ding en middelvei, noe Jieren Li's avhandling har til hensikt å påvise.

Ved siden av arkivmateriale og biskop Ding's egne skrifter har Li benyttet seg av personlige intervjuer som kildemateriale. Han skjeller mellom såkalte offisielle og uoffisielle intervjuer. Blant informantene i de offisielle intervjuene inngår ni kinesiske pro-

testantiske kirkeledere, inklusive biskop Ding selv.³ Noen av personene intervjuet han flere ganger, f. eks. Ding og noen av hans nærmeste kirkelige medarbeidere (Chen Zemin, Wang Weifan, Ji Tai og Su Deci). I de uoffisielle intervjuene inngår 22 personer, hvorav de aller fleste er kinesiske teologer og kirkeledere. Ettersom intervjuene er et så viktig kildemateriale i avhandlingen, er det beklagelig at ikke Li redegjør for hvilke spørsmål som ble reist i de forskjellige intervjuene. Han opplyser ikke om hvorvidt disse ble gjennomført i henhold til en intervjuguide, og i så fall, hvilke spørsmål denne inneholdt. Avhandlingen ville vunnet på å inkludere intervjuguide(r) og/eller de spørsmål han styrte intervjuene gjennom. Selv om Li er etterrettelig med hensyn til å angi underveis hvem som har gitt opplysninger i intervjuene, hadde det vært viktig for leseren å kjenne til de spørsmålene som lå til grunn. Dette ville tydeliggjort også hvilke spørsmål som ikke ble stilt eller besvart.⁴

Li's avhandling ønsker altså å ta rede på Ding's teologiske bakgrunn og utvikling og beskrive hans kontekstuelle teologi. Det gjør han på en interessant og etterrettelig måte. Både avhandlingens hovedinnhold og struktur viser at Li er problembevisst og evner å behandle sitt stoff på en historisk og systematisk relevant måte.

I den første hoveddelen redegjør Li for Ding Guangxun's liv og virke, kildene til hans teologi og hva som kom til å prege ham som teolog (kap 1-2). Li's kartleggingsarbeid er i denne sammenheng viktig, fordi han viser hvordan tre strømninger (eksplisitt og implisitt) påvirket Ding's tidlige teologiske utvikling (kap 2). For det første spilte den anglikanske tradisjonen en viktig rolle. Her var det særlig Ding's anglikanske identitet, hans befatning med *Lux Mundi* tradisjonen og Christian Socialism Union som kom til å prege den inkarnatoriske og samfunnsengasjerte grunntonen i hans teologi. For det andre har Ding's kinesiske identitet påvirket hans teologiske arbeid og orientering. Her inngår hans konfutsiansk-kulturelle bakgrunn og erfaringene fra de kinesiske revolusjonene og nyorienteringen i det kinesiske samfunn (og kirkeliv) som skyldtes marxismen. For det tredje fikk Ding varige impulser fra sin befatning med den økumeniske bevegelse. Her fremhever Li hans befatning med flere internasjonale bevegelser, så som YMCA (KFUM) og den kristne studentbevegelsen (SCM / WSCF).

Faktisk var Ding med under opprettelsen av Kirkenes Verdensråd og tillå selv innflytelsen fra generalsekretær Philip Potter stor betydning for sin egne teologiske utvikling og profil.

I annen del av avhandlingen (kap 3-4) redegjør Li for hvordan den protestantiske kirke i Kina forholdt seg til samfunnsutviklingen i tidsrommet 1949-2003. For eksempel gir han (kap 3) en substansiell men forbillig klar oversikt over de religionspolitiske endringene i samfunnet i tiden 1949-2003. Den første av tre perioder, den som sammenfalt med Mao's regime (1949-1978), var preget av at man forsøkte å eliminere religionen helt i samfunnet. Da partiet innså at dette prosjektet ikke førte frem, tok man i neste periode – Deng Xiaoping's æra (1978-1993) – grep for å tilrettelegge for større grad av religionsfrihet. Fortsatt var det klare begrensninger for religionenes aktiviteter, men deres rolle i den nye samfunnsutviklingen ble prinsipielt anerkjent. Dette var perioden da Folkerepublikken vedtok "den åpne dørs politikk", gjenopprettet kontakten med mange land i utenfor Kina – spesielt i Vesten – og tilrettela for en markedsorientert økonomi. I den tredje og siste perioden – under Jiang Zemin (1994-2003) – inntok partiet en mye mer religionsvennlig holdning, idet man så at det var nødvendig for stat og parti å alliere seg med religionene for å få gjennomført moderniseringsprosjektet. Man innså at religionene representerte en så tallmessig omfattende, stabiliserende massebevegelse, at deres medvirkning var nødvendig for å oppnå sosial og nasjonal stabilitet i en videre samfunnsutvikling. Derfor nedtonet man sjargongen om 'religion som opium for folket' og fremhevet i større grad religionens positive betydning for utviklingen av det kinesiske samfunn, inklusive dets moralske liv. Partiets og nasjonens tilsyn med religionene i denne perioden hadde, ifølge Jiang Zhemin, som målsetting å beskytte de lovlige, anerkjente [registrerte] religionene og å utslette illegale religiøse bevegelser, å motstå infiltrasjon og å angripe kriminalitet.⁵

Leser man Kinas historie, finner man at religioner og religiøse bevegelser alltid har levd på de herskende myndigheters nåde, det være seg keisere, formann eller presidenter. Ble de akseptert, fikk de leve og utvikle seg. Oppnådde de ikke aksept, ble de fordrevet eller fikk problemer med å overleve. Uansett har myndighetene alltid hatt en religionspolitikk som regulerer det religiøse liv og håndhevet denne. Derfor har Li, i og med sin oversikt, gitt

et viktig bakteppe for å forstå den kristne kirkes forutsetninger i det kinesiske samfunn i denne perioden. I det fjerde kapitlet viser Li hvordan både kirken generelt, og biskop Ding spesielt, forholdt seg til de stadige endringene i religionspolitikken. Her tematiseres Ding's syn på de utenlandske misjonene, fremveksten av en selvstendig kirke, behovet for kirkereformer og kirkens forhold til staten.

Det er i avhandlingens tredje del (kap 5-6) at leseren blir kjent med innholdet i biskop Ding's kontekstuelle teologi. Her (i kap 5) systematiserer Li først Ding's viktigste teologiske anliggender under fem hovedpunkter. Det dreier seg for det første om en kjærlighetens teologi, hvor forutsetningen er at Gud er kjærlighet. Ding argumenterer for at kjærligheten er en del av Guds natur, og at hans kjærlighet derfor ikke bare er rettet mot de kristne men også omfatter det kommunistiske parti. For det andre fremmer Ding en teologisk etikk, med utgangspunkt i at mennesket i og med sin gudbilledlighet er godt fra Skaperens side. Dette fører ikke bare til at de kinesiske kristne utøver gode gjerninger, men at også kinesiske kommunister er agenter for det gode. For det tredje står Ding for en evolusjonsteologi. Skal kirkens tro forholde seg til et samfunn i stadig forandring, er dens teologi med nødvendighet også i stadig utvikling. For det fjerde har Ding et eskatologisk anliggende. Siden Gud er god, og Kristus er den kosmiske formidler av kjærlighet, representerer Guds virke i verden et håp – både for kinesiske kristne og kommunistene. For det femte fremmer Ding en teologi om kirken i Kina som reflekterer at den er postdenominasjonell. Som kinesisk kirke har den både teologiske og politiske kjennetegn som ikke bare er vesentlige for dens liv men som også representerer et bidrag til den verdensvide kirke.

Hele kapittel 6 er viet til den kontekstuell-teologiske kampanje Ding førte i sine siste aktive år og som han refererte til som *teologisk rekonstruksjon*. Han gikk inn i tre viktige debatter. I den første forsøkte han å ta et oppgjør med den teologiske fundamentalisme som han mente preget den kinesiske kirke i altfor stor grad. Her anførte han kirkens og teologiens plikt til å være kritisk, kulturåpen og samfunnsnyttig, og mente at kirkens fundamentalistiske arv førte til at den isolerte seg fra samfunnet og ble introvert. I den andre debatten svarte han på den kritikk som hans teo-

logiske program møtte, nemlig at Ding forsøkte å harmonisere forholdet mellom tro og ikke-tro, og dermed utviske forskjellene mellom Kristus-troende og ikke-troende. For Ding var det viktig å få frem, at hvis noe var godt, eller en gjerning var god, var det irrelevant om det gode stammet fra kristne eller ikke-kristne, men at kinesiske kristne hadde et særlig ansvar for å fremme det gode i samfunnet gjennom god moral og samfunnsnyttig tjeneste. Samtidig måtte kristne i større grad anerkjenne det gode og rette i samfunnet som ble fremmet av ikke-troende. I den tredje debatten han førte, vendte seg mot dem som hevdet at hans program ville medføre at kirken endret tro. Ding svarte her med å hevde at kirken fortsatt ville opprettholde den universelle kristne tro selv om dens teologi endret seg til å bli autentisk kontekstuell. Ding's anliggende var, at den teologiske rekonstruksjon skulle hjelpe kirken til å rette sin oppmerksomhet mot de forhold i det moderne kinesiske samfunn som påkalte dens oppmerksomhet og vitnesbyrd.

I fjerde og siste del av avhandlingen (kap 7) gir Li så en evaluering av Ding's teologi. For det første viser han hvordan middelveien – *Via Media* – kan sies å ligge så vel implisitt som eksplisitt i Ding's teologi. Implisitt inntar han en middelvei mellom to ekstreme posisjoner når det gjelder kirkens teologi så vel som dens forhold til kinesisk kultur og politikk. I forhold til de to grupper kinesiske kristne som kritiserte Ding – både de fundamentalistiske og de evangelikale miljøene – er hans teologiske program eksplisitt. Når det gjelder kirkens forhold til kinesisk politikk og kultur, avviser Ding både akkulturasjon (som var fundamentalistenes linje) og inkulturasjon (de evangelikales linje) og velger i stedet en akkommodasjonslinje.

I sin evaluering gir Li først en karakteristikk av Ding's kontekstuelle teologi (7.4.1). Den beskrives som *holistisk*, i og med at den kombinerer sosiopolitisk akkommodasjon av en politisk teologi med en inkulturasjon av stedegen teologi. Videre er den å behandle *hierarkisk*. Ding's teologi utvikles ovenfra og ned, og avviker derfor fra en kontekstuell teologi som utvikles fra grasrota og oppover. For eksempel lot ikke Ding seg inspirere av Frigjøringssteologien, selv om han kjente godt til den. Det er, med andre ord, den tradisjonelle konfutsianeren og kirkelederen som gjør seg gjeldende i hans teologi. Hans teologiske modell innbyr

derfor ikke kirken så mye til å utøve en kritisk, profetisk funksjon i samfunnet. Snarere er den opptatt av hvordan kirken skal tjene og tilpasse seg samfunnet.

Styrken i Ding's kontekstuelle teologi finner Li på tre områder (7.4.2). Hans teologi antar, i tillegg til de klassiske 'tre-selv' prinsippene – det vil si kirken og teologien som selvstendig, selvunderholdende og selvutbredende –, et fjerde 'selv', nemlig selvteologiserende. Behovet for kontinuerlig utvikling av en selvstendig kinesisk teologi – en sinoteologi – var viktig for Ding. Ding's teologiske program bidrar derfor både til å kritisk utfordre vestlige misjonstradisjoner og å hevde sinoteologiens betydning for å kunne utvikle en kinesisk kirke. Endelig er hans kontekstuelle teologi nyttig for å bevare den institusjonelle kinesiske kirke i dens sosiopolitiske kontekst.

Li finner også tre hovedbegrensninger i Ding's kontekstuelle modell (7.4.3). Modellen er gammel og har ikke i tilstrekkelig grad tilpasset seg det moderne kinesiske samfunn. Dette er blant annet fordi den forutsetter en tankeprosess som forholder seg til sosiopolitisk akkommodasjon – en måte å tenke på som var mer aktuell under den kalde krigen. For det andre er den en kompromissmodell. Innbygget i modellen er risikoen for å ofre den kristne tros kjerne for å kunne tilpasse kirken til en kommunistisk stat. For det tredje er Ding's modell svært kristosentrisk. En trinitarisk teologisk tenkning får liten plass hos ham, til tross for hans hovedsakelig anglikanske bakgrunn.

Det er viktig at den første doktoravhandlingen som vier seg helt og holdent til biskop Ding Guangxun er skrevet av en kinesisk teolog. Riktignok er ikke Jieren Li den første som leverer et akademisk arbeide om biskop Ding. For det første sørget Raymond Whitehead for at noen av biskop Ding's skrifter ble utgitt på engelsk i 1989.⁶ I tiden 1995-2001 ble en rekke av hans skrifter utgitt på kinesisk (Li, s 414f). Videre utkom på engelsk i 2002 ytterligere et utvalg av Ding's skrifter,⁷ før hans samlede skrifter også ble utgitt på engelsk i 2004.⁸ Den mest betydningsfulle og hittil uovertrufne historiske studien av biskop Ding er skrevet av Dings mangeårige venn og kollega, Philip L. Wickeri og utkom i 2007.⁹ Kineseren Lu Chen leverte i 2006 en doktoravhandling hvor han sammenlignet teologiene til biskop Ding og Epaphras Wu. Førstnevnte som representant for den offisielle protestantiske kirke i Kina (CCC), og sistnevnte som representant for den uav-

hengige (og dermed illegale) huskirkebevegelsen.¹⁰ Alt dette materialet gjør Li flittig bruk av i sin avhandling, og det har vært av uvurderlig betydning for ham at så Ding Guangxun's egen produksjon forelå publisert da han arbeidet med sin avhandling.

Li's avhandling er velskrevet, oversiktlig og godt strukturert. Som allerede nevnt gir han leseren den nødvendige informasjon for å kunne forstå så vel kirkens utvikling og teologiske tenkning som Folkerepublikkens situasjon og politiske utvikling i perioden etter 1949. Denne bakgrunn er også nødvendig for å forstå biskop Ding's teologiske utvikling i perioden etter 1949 og de teologiske spørsmål han adresserte i sine skrifter. Li gir leseren god hjelp til å se viktige sammenhenger her. I gjennomgangen av biskop Ding's forfatterskap viser nemlig Li (1.2), at så mye som 80 % av Ding's teologiske publikasjoner utkom i perioden 1979-2003 (politisk periode 2 og 3, se ovenfor), mens han i perioden 1949-1978 (periode 1, se ovenfor) skrev svært lite – bare noen få artikler. Det øvrige av Ding's forfatterskap (snautt 20 %) fant dermed sted forut for opprettelsen av Folkerepublikken og i dens første tre år (1937-1951). Mens Li bruker sistnevnte til å vise hvordan Ding ble preget som teolog i sine tidlige år, legger han i avhandlingen mest vekt på den del av Ding's skrifter som utkom i årene 1979-2003, og som i praksis utgjør hans kontekstuelle program.

Li har anlagt et høyt ambisjonsnivå i sin avhandling. Det er ikke lett å behandle Ding's forhold til kinesisk kirke, kultur, samfunn og politisk ideologi på en samtidig grundig og oversiktlig måte. Men Li har greidd den oppgaven meget godt. Om man skulle kritikk her, så måtte det være at han kunne loddet dypere når det gjelder hvordan kinesisk kultur har preget Ding og hans teologiske tenkning. For tiden arbeider Marketta Antola (Helsinki Universitet) med et doktorgradsprosjekt med tittelen "Harmony and Good Relations – The Chinese Theology of K. H. Ting". Det er gitt at Li's avhandling vil få betydning for hennes videre veivalg og fokus, men på bakgrunn av Li's avhandling vil det være viktig for henne å gi nettopp det kinesisk-kulturelle aspektet ved Ding og hans teologi større oppmerksomhet enn det Li har gjort. Riktignok er de aller fleste av Ding's skrifter forfattet av ham på engelsk og oversatt av andre (bl a av nytestamentleren Chen Zemin ved fakultetet i Nanjing). Men dette er i seg selv ikke en begrunnelse for å ta lett på hans kinesisk-kulturelle identitet.

I sitt avhandlingsarbeid måtte forholde seg til tre forskjellige veiledere: K-G. Hammar, David A. Kerr (1945-2008) og Aasulv Lande, som var professor i emnet da han begynte sitt doktordragsstudium. I tillegg har han hatt mange rådgivere. Selv om det var naturlige årsaker, som pensjonsalder og dødsfall, og ikke samarbeidsvansker som førte til at Li måtte forholde seg til alle disse tre veilederne – noe som nok har vært krevende i seg selv – bærer avhandlingen ikke preg av at dette har hemmet Li. Tvert imot er dette blitt en velskrevet og leservennlig avhandling i god Lund- (og Uppsala-) tradisjon, av høy akademisk standard. For eksempel inneholder samtlige kapitler oppsummering og konkluderende merknader, hvor forfatteren sikrer seg at leseren fortsatt er med. Bibliografien er både relevant og omfattende og skjelner tydelig mellom primære og sekundære kilder.

Avhandlingen vil utvilsomt bli stående som en klassiker med hensyn til å tolke Ding Guangxun som kinesisk kirkeleder og hans kontekstuelle orienterte teologiske program. Det er grunn til å gratulere Dr. Jieren Li med avhandlingen og Lunds Universitet med nok en god doktor!

Noter

- ¹ Jieren Li, *In Search of the Via Media Between Christ and Marx: A Study of Bishop Ding Guangxun's Contextual Theology* (Studia Missionalia Svecana CVI), (Ph D avhandling) Lund: Lund University, Center for Theology and Religious Studies, 2008.
- ² De kinesiske myndighetene anser protestantisme og katolisisme som to separate religioner ved siden av daosime, buddhisme og islam. Som kristne kirker anerkjenner bare de patriotiske, uavhengige grenene av kristenheten. Den pavetro katolske kirke og de uregistrerte protestantiske menighetene er per definisjon illegale.
- ³ Med biskop Ding gjennomførte Li tre slike intervjuer, nemlig 19/6 2002, 14/10 2003 og 27/10 2004.
- ⁴ F eks fremgår det ikke av diskusjonen på s. 131-135 om biskop Ding noensinne har vært medlem av det kinesiske kommunistiske parti. Det meste av det som anføres er basert på andre personers antakelser, og disse går i kryssende retninger, avhengig av hvilket syn de enkeltvis har på kommunismen. Hvorvidt Li har stilt ham spørsmål om et slikt medlemskap direkte, fremgår ikke, og heller ikke hva biskop Ding eventuelt besvarte et slikt spørsmål med.
- ⁵ Sitert i Li (2008, s 192) fra *People's Daily*, 13. desember 2001. Min oversettelse.
- ⁶ *No Longer Strangers: Selected Writings of Bishop K. H. Ting*, Edited by Raymond Whitehead. Maryknoll: Orbis Books, 1989.
- ⁷ *A Chinese Contribution to Ecumenical Theology: selected Writings of K. H. Ting*. Edited and introduced by Philip and Janice Wickeri. Geneva: World Council of Churches, 2002.
- ⁸ *God Is Love: Collected Writings of Bishop K. H. Ting*. Colorado Springs: CCMI, 2004.
- ⁸ Wickeri, Philip L., *Reconstructing Christianity in China: K. H. Ting and the Chinese Church*. Maryknoll: Orbis Books, 2007.
- ¹⁰ "Negotiating Tensions between Christian Faith and Chinese National Identity: Theological Representatives of the Three-Self Patriotic Movement and the Independent House Church Movement", Thesis submitted in fulfillment of the degree of Doctor of Philosophy in the University of Wales, September 2006.

Thor Strandenes, f. 1949. Misjonsprest i Hong Kong 1974-1991 for Det Norske Misjonsselskap og Ungdomsmisjonen (Norges KFUK-KFUM), med særlig ansvar som skoleprest i Evangelical Lutheran Church of Hong Kong (1976-1979) og lærer i Det nye testamente og liturgikk ved Lutheran Theological Seminary (1981-1991). Førsteamanuensis i Det nye testamente (1991-1993) og misjonsteologi (1993 – 2008) ved Misjonshøgskolen, Stavanger (MHS). Professor i misjonsteologi ved MHS (2008 –).

Via Media as Accommodation Principle: The Contextual Theology of the Chinese Protestant Church Leader Ding Guangxun

This article gives a presentation and evaluation of the first PhD dissertation on the theology of the most influential protestant church leader in the People's Republic of China in the 20th Century, bishop Ding Guangxun. The dissertation is that of Jieren Li, *In Search of the Via Media Between Christ and Marx: A Study of Bishop Ding Guangxun's Contextual Theology* (Studia Missionalia Svecana CVI, Ph D dissertation, Lund: Lund University, Center for Theology and Religious Studies, 2008). The research is mainly based on the published writings of bishop Ding and the interviews with him and eight Chinese theologians who have known the bishop well. Jieren Li finds the formative influence on the theology of bishop Ding partly in his Anglican upbringing and church affiliation, partly in his Chinese (Confucian) cultural heritage. In both these streams of influence 'the middle course' (*via media*) is highly regarded as an ideal. By focusing on Ding's theology as a *contextual*, Li has found a constructive tool to identify and interpret the main thrust of this Chinese churchman's writings. Ding's choices represent a *via media*, theologically, culturally, and politically speaking. Thus, as a theologian, bishop Ding stroke the golden mean between fundamentalist theology (*acculturation*) and evangelical theology (*inculturation*) by opting for a theology of accommodation. His contextual theology reconciles sociopolitical *accommodation* and cultural indigenization. But it is a dated model which partially follows the theological thought processes during the Cold War. Finally it is hierarchically constructed, from above (priestly) – not from below (servanthood),

as liberation theology. Li's methodological approach successfully enables him to show how bishop Ding's theology was useful for him in dealing with church and Communist party relations, church internal relations, and the relationship between church and society in general. The *Mean* or middle course (*via media*) became his key. By discovering this Jieren Li's thesis has eminently captured the main characteristics of bishop Ding's contextual theology. His dissertation is an outstanding contribution to the understanding of the theology of bishop Ding Guangxun.